

Jasper Kaaf: ‘Verrassend en leerzaam’

Nu er weer hard gewerkt wordt aan het **Congres Levende Talen op 26 november 2021 – wederom digitaal – is het een goed moment voor een terugblik op het CLT 2020. LTM sprak met medeorganisator Jasper Kaaf. Hij is lid van het sectiebestuur Duits, algemeen bestuurslid binnen het dagelijks bestuur van Levende Talen en medeorganisator van het Congres. En dit allemaal naast zijn Master Deutsch als Fremd- und Zweitsprache aan de Universität Wien en zijn parttimebaan als softwareontwikkelaar bij een Oostenrijks bedrijf.**

Wat een jaar hebben we achter ons, wat hebben we allemaal moeten schakelen! Hoe ging dat met de organisatie van het jaarlijkse congres?

Zoals elk jaar begon de werkgroep aan de voorbereidingen voor een fysiek congres, in de Reehorst in Ede dit keer. Het thema was ‘Taal is samenspraak’. Corona gooide roet in het eten en al snel bleek dat een fysiek congres in het najaar van 2020 niet mogelijk zou zijn. De werkgroep – bestaande uit Kitty Willemsen, Blanca Cano-González, Anna van Strien (HvA), Myrna Brouwer (Bureau Levende Talen) en ik – zag twee mogelijkheden: helemaal afgelasten of laten zien waar we als vereniging toe in staat zijn en dat we zijn meegegaan met de tijd. Als alle taaldocenten kunnen omschakelen naar online lessen, dan moest dat ons ook lukken met het congres.

Wat waren verder jullie overwegingen?
Onze verwachting was dat sprekers en deelnemers tot 30 oktober – de geplande

datum voor het congres – voldoende ervaring zouden opdoen met online lesomgevingen als Microsoft Teams of Zoom en zich daarmee voldoende vertrouwd zouden voelen om bij te kunnen dragen en deel te nemen aan een digitaal congres. We vonden allemaal dat een online congres net zo leerzaam kan zijn als een traditioneel congres. Daarom durfden we het aan. Kitty Willemsen heeft jarenlange ervaring met het organiseren van het congres, waardoor haar expertise ook dit keer van onschatbare waarde was. We bekeken de mogelijkheden en vroegen ons af hoe een ideaal digitaal congres eruitziet. Ook bedachten we dat Levende Talen in de toekomst wellicht vaker een digitaal congres zou willen organiseren, al dan niet naast een fysiek congres.

Had de werkgroep al meteen een idee van de opzet? En van de technische kant?

We wisten wel dat er een platform moest komen waarop alle leermaterialen geupload konden worden maar aan het begin wisten we nog niet precies hoe we zo’n online leerplatform moesten vormgeven. Vanuit mijn masteropleiding in Wenen was ik al bekend met het gratis, open-sourceplatform Moodle, dat je naar eigen behoefte kunt vormgeven. Moodle wordt onderhouden door een community van vrijwilligers. Je kunt op dit platform verschillende functionaliteiten aanbieden, zoals het downloaden van geüploade presentaties, het communiceren met deelnemers en het afnemen van een quiz. In Nederland is Moodle nog niet zo bekend, ook niet bij de andere werkgroepleden. Een aantal workshopgevers wist er al wel raad mee. Blanca Cano González heeft de workshopgevers nauw ondersteund en het is haar gelukt hen vertrouwd te maken met het platform. Dat heeft er enorm toe bijgedragen dat het Congres Levende Talen 2020 zo succesvol is geworden.

Dus je hebt ruimte in de cloud gehuurd waar je speciaal voor het Congres een Moodle-omgeving hebt opgezet?

We hebben verschillende virtuele servers gehuurd en daar de Moodle-omgeving op geïnstalleerd. Daarnaast hebben we een speciale congreswebsite gemaakt. Zoveel mogelijk hebben we in eigen beheer gehouden, ook al vanwege de privacy van alle betrokkenen. Dit platform was voldoende voor ons gebruik en het paste ook binnen ons budget. Voor deelnemers was het erg toegankelijk. Eigenlijk verliep bijna alles als vanzelf: je aanmelden via het aanmeldformulier, workshops kiezen per ronde, en tot slot een automatische koppeling met de betaalprovider. Na aanmelding en eventuele betaling werden de accounts in Moodle automatisch aangemaakt en werden de deelnemers gekoppeld aan hun workshops. De deelnemers ontvingen per e-mail de accountgegevens en konden inloggen in hun ‘eigen’ congresomgeving. Alleen voor deelnemers uit het Caraïbisch gebied werkte het net allemaal wat anders, dus moest ik hen handmatig aanmelden. De communicatie over alle aanmeldingen verliep via het bureau en dat kon uiteindelijk iedereen tevredenstellen. We hebben uiteindelijk ruim vierhonderd deelnemers mogen verwelkomen op het congres. Dat was mede dankzij de publiciteit die Anna van Strien heeft gegenereerd op de diverse sociale mediakanalen.

Verrassend vond ik dat er van tevoren leer materiaal beschikbaar werd gesteld aan deelnemers. Dat voegde voor mij echt iets toe.
We wilden het Congres Levende Talen zo interactief mogelijk maken, dus met echte live sessies. Daarom hebben we goed nagedacht over manieren om de leerinhoud zo goed mogelijk over te brengen. Er is een good practice ontwikkeld: de workshopgevers kunnen van tevoren

Foto: Roy Huisman

bijvoorbeeld achtergrondliteratuur uploaden en een voorbereidende opdracht online zetten die door de deelnemers als voorbereiding op de echte workshop gemaakt kan worden. De workshopgevers krijgen zo al een beeld van de deelnemers, weten wat de voorkennis is en waar ze rekening mee moeten houden. Met die informatie in het achterhoofd kunnen ze hun workshop heel precies voorbereiden. De deelnemers kunnen zich voorafgaand aan de workshop in het onderwerp verdiepen. Vijfenvertig minuten voor een workshop is niet lang maar door goed

voorbereid deel te nemen, is zo’n workshop heel leerzaam en inspirerend.

Een fysiek congres kent altijd een paar vaste onderdelen. Hoe hebben jullie die online ingepast?

De gebruikelijke opening van het Congres Levende Talen vond dit jaar plaats door middel van een korte video. We hebben onze digitale exposanten de mogelijkheid gegeven om zichzelf op onze website te presenteren. Dat hebben ze erg waardeerend. De genomineerden voor het Europees Talenlabel 2020 presenteerden

hun projecten digitaal. Het thema was: ‘Alle talen verzamelen! Meertalig onderwijs voor iedereen’. De jury, bestaande uit taal- en onderwijsexperts uit de hele samenleving, maakte de prijswinnaars via een video bekend. De winnaar van de Gerard Westhoff Taaldidactiekprijs werd dit jaar via een grote banner op het leerplatform bekendgemaakt.

Wat waren de reacties op sociale media, in de evaluaties?

Het congres is heel goed ontvangen, echt een succes. De gemiddelde score voor het leerplatform was een acht. Daar zijn we heel erg blij mee. Natuurlijk zijn er wat verbeterpunten en die nemen we voor het Congres Levende Talen 2021 zeker mee. Uit de evaluatie bleek ook dat veel deelnemers zich een tweede digitaal congres goed konden voorstellen. En dat gaat er nu komen.

Wordt het Congres Levende Talen 2021 dus opnieuw een digitaal congres?

Ja, dat besluit hebben we al vroeg moeten nemen. Het wordt wederom een verrassend en leerzaam congres. Afgelopen jaar had nog niemand van de werkgroep ervaring met het voorbereiden en organiseren van een digitaal congres. Allerlei zaken op didactisch en op technisch gebied moesten voor het eerst bedacht, uitgewerkt en geregeld worden: letterlijk alles was nieuw. Met de ervaring van vorig jaar kunnen we het komende congres makkelijker en beter organiseren. Alle secties zijn betrokken bij de organisatie: via een Padlet – een digitaal prikbord – hebben alle secties mogelijke thema’s ingebracht. Daarnaast hebben zij workshopgevers benaderd die binnen hun eigen vakgebied kunnen bijdragen aan een geslaagd congres. We zijn heel blij met het thema voor dit jaar: ‘Taal in beweging’. Het is een prikkelend thema dat goed aansluit bij de actualiteit. GW ■

TAAL IN BEWEGING

vrijdag 26 november 2021

ONLINE

Begin 2020 veranderde de coronapandemie ons hele wereldbeeld. De maatschappij ging op slot en opeens werd thuisonderwijs noodgedwongen de normaalste zaak van de wereld. Voor het Congres Levende Talen in oktober 2020 betekende dit een primeur: bezoekers volgden online workshops en wisselden digitaal ervaringen uit.

Na meer dan een jaar met lockdowns, anderhalvemetercontacten en vaccinatieperikelen lijkt het einde van de crisis zich langzaam af te tekenen. Leerlingen in het voortgezet onderwijs mogen weer naar school en het hoger onderwijs bereidt zich voor op een terugkeer naar echt contactonderwijs.

Leerlingen, studenten en docenten hebben een zware periode achter de rug. De meesten van ons zullen opgetogen zijn wanneer de pandemie helemaal voorbij is. Maar hebben we ook iets opgestoken van deze periode of gaan we weer snel over tot de orde van de dag? Het coronavirus heeft ons gedwongen om buiten de vaste kaders te denken om toch kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Wat nemen we daarvan mee wanneer we weer massaal terug naar school gaan?

Het taalonderwijs was en is in beweging. Online lessen, nieuwe werkvormen, videovergaderingen, anders toetsen, vernieuwende ICT-tools, online nascholing en seminars. Veel overleggen om samenwerking op allerlei terreinen te bevorderen: met leerlingen, collega's, ouders, schoolleiding en zelfs het ministerie van Onderwijs – om inhoud en vormen zo aan te passen dat lesdoelen gehaald worden en achterstand en uitval beperkt blijven.

Hoe is jouw taalonderwijs in beweging gebracht? In hoeverre beweeg je mee? En op welke manier breng jij jouw leerlingen in beweging? Deze vragen staan centraal op 26 november 2021 tijdens het digitale 38e Congres Levende Talen. Met meer dan vijftig workshops is er volop keuze om je te verdiepen in alles wat taalonderwijs in deze roerige tijden zo aantrekkelijk en uitdagend maakt.

Ben je geïnteresseerd in het Congres, wil je weten hoe het programma er dit jaar uitziet, ga dan naar onze website <congres.levendetalen.nl>.